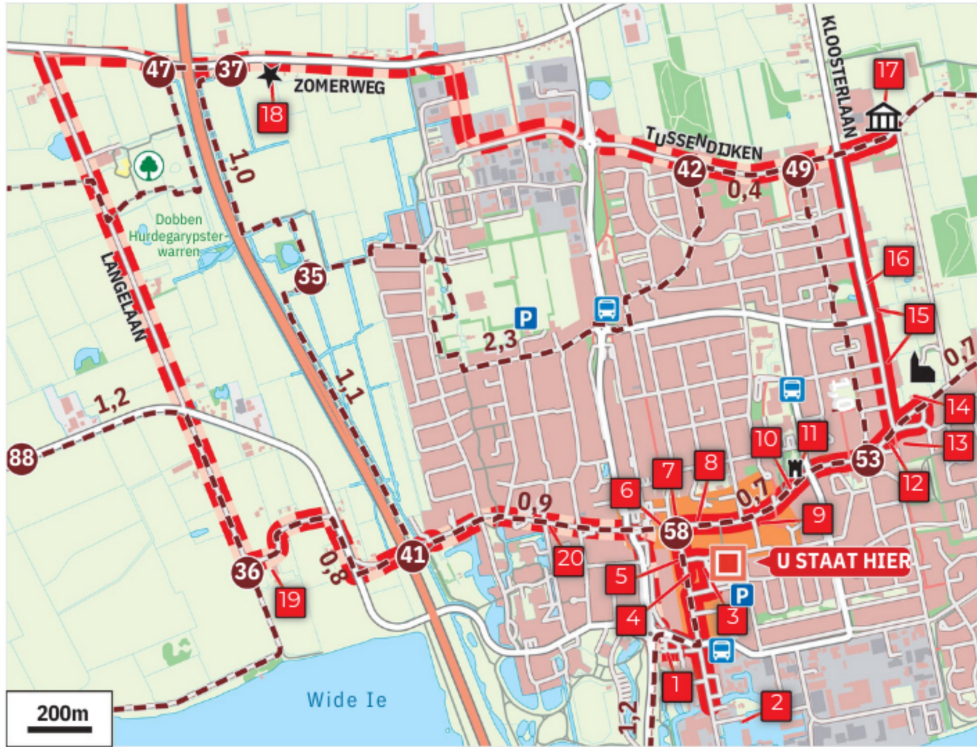

Cultuurhistorische wandeling door het dorp

1. GEMEENTEHUIS / JULIANABANK / BORSTBEELD TALMA

Het oude gedeelte van het gemeentehuis (voorkant) is ontworpen door architect Piet de Vries en dateert uit 1935. De nieuwere gedeelten zijn in 1985, 1992 en 2005 gerealiseerd naar ontwerpen van het architectenbureau van Abe Bonnema uit Hurdegaryp.

De Julianabank is in 1938 geplaatst ter gelegenheid van het huwelijk van Prinses Juliana met Prins Bernhard. Het borstbeeld is een herinnering aan staatsman ds. A.S. Talma, die leefde van 1864 tot 1916 en kamerlid was voor dit district in de periode 1901-1908.

2. HENDRIK BULTHUIS

Het beeld bij het water verwijst naar het leven en werk van de Burgumer Hendrik Bulthuis (1892-1948). Het herinnert aan zijn schepping; de zeilboot de BM-er, genoemd naar de Burgumer Mar.

3. WILHELMINABOOM

In april 1898 is namens de burgers van Burgum een Wilhelminaboom geplant op deze plek, ter herinnering aan de troonsbestijging van Koningin Wilhelmina in dat jaar.

4. LAGEWEG 25, VM. KAPERSZAAK HENDRIK BULTHUIS

Nadat Hendrik Bulthuis dit huis in 1921 had laten bouwen werkte hij hier als scheerbaas en kapper. In het schuurtje ontwikkelde hij de befaamde zeilboot, de BM-er. Het Streekmuseum laat met zijn collectie de achtergronden van de BM-er zien.

5. Lageweg 20, vm. woning familie Ferf

Dit pand was oorspronkelijk het woonhuis van Horatius Ferf, oudste zoon van de griffier A.E. Ferf (zie ook 10 en 11). De eerste steen is gelegd in 1866.

6. Lageweg 2 en 4

Het hoekhuis op nr. 2 was het eerste officiële gemeentehuis van Tjtsjerksteradiel en deed als zodanig dienst van 1831-1891.

Daarna werd dit gebouw o.m. gebruikt als postkantoor, Indisch Museum en kantongerecht. De verzameling voor het Indisch museum was bijeengebracht door de zoon van de befaamde Friese schrijver Tjibbe Gearts van der Meulen. Deze schrijver had sinds 1903 een boekwinkel en drukkerij in het pand Lageweg 4.

7. 't Roodhert / De Túnker

't Roodhert is het oudste café-restaurant in Burgum en dateert in de huidige vorm uit 1908. Daarvoor stond er al sinds eeuwen een dorpsherberg. Bij gebrek aan een gemeentehuis vergaderde het gemeentebestuur voor 1831 in 't Roodhert.

De Túnker verwijst naar de diverse boomkwekerijen en tuinbouwbedrijfjes die sinds de 18e eeuw ontstonden in Burgum. De beroemde boomkwekerijen van de familie Bosgra leverden plantgoed door geheel Nederland en daarbuiten.

8. Schoolstraat 17/19

Dit pand bestond al tijdens de instelling van het kadaster in 1832. Het is een groot pand met twee evenwijdige zadeldaken russen topgevels met hoekschoustenen.

9. "De Pleats"

Deze voormalig boerderij uit 1773 is gebouwd door de welgestelde boer Haje Tjallings Haisma en werd in 1955 door de gemeente aangekocht. Na restauratie kreeg het gebouw in 1961 de naam "De Pleats", toen het geopend werd als cultureel centrum.

10. Schoolstraat 79, vm. dienstwoning

Deze woning naast Glinstra State is gebouwd in 1862 voor het personeel van de heer Adrianus Eldering Ferf, die Glinstra State in 1855 heeft gesticht.

11. Schoolstraat 83, Glinstra State

Glinstra State is gebouwd door A.E. Ferf, griffier van het kantongerecht te Burgum. Glinstra State kreeg die naam pas in 1914 toen burgemeester Lohman het aankocht, voor die tijd heette het "Philalaethia". De naam betekent: "Vriend van de Waarheid".

12. Grafheuvel familie Ferf

De grafheuvel van de familie is ooit ontstaan, omdat er onenigheid ontstond over de aankoop van graven tussen Mr. A.E. Ferf en één van de kerkvoogden van de Kruiskerk. Mr. Ferf heeft daarop op eigen grond deze grafkelder gebouwd. Er liggen hier negen mensen begraven.

13. Molenweg 1, oudste woonhuis

Wellicht is dit het oudste woonhuis in Burgum. Het dateert uit 1736. Mogelijk is het boerderijgedeelte in het begin van de 20e eeuw gesloopt.

14. Kruiskerk

De Kruiskerk (St Martinus) is het oudste gebouw in Burgum en gesticht omstreeks de 12e eeuw. Door latere verbouwingen heeft de kerk de karakteristieke kruisvorm verkregen. De toren is het oudste gedeelte en gemaakt van tufsteen.

15. Kloosterlaan 8 en 10

De panden Kloosterlaan 8 (Kleasterhof) en 10 (Martinushof) zijn respectievelijk gebouwd in 1927 en 1926 en verwijzen in hun naamgeving naar het achtergelegen voormalige kloosterterrein en de kerk.

16. Voormalige Kloostergracht

Deze gracht is een overblijfsel van het voormalige "Berchtklooster" in Burgum dat hier gevestigd was omstreeks de 12e eeuw tot de reformatie in 1580. Het klooster werd ook wel het Barraconvent of Sint-Nicolaasklooster genoemd.

17. Observeum

De Volkssterrenwacht is gesticht in 1986. Sinds 1990 is ook het Streekmuseum hier gevestigd. Het museum bevat o.m. collecties over archeologie, geologie en Hendrik Bulthuis.

18. Het Poepekrús

Dit kruis herinnert aan de tragische dood van een Duitse "Poep" op deze plek. Dit woord stamt af van het Duitse woord "Bube" en verwijst naar de Duitse hannekemaaiers die in het verleden hier het gras kwamen maaien. In 1783 is een Duitse landarbeider op deze plek overvallen en vermoord.

19. Monnikenweg 3 - Oudste boerderij

Blijkens een jaartalanker dateert deze kop-hals rompbouderij uit 1736. Mogelijk is het daarom de oudste boerderij van Burgum. Jaartal en indeling van het voorhuis zijn overigens hetzelfde als bij het pand aan de Molenweg 1 (zie 13).

20. De Poppentien

Euwenlang werd aan de kinderen uit een groot deel van Fryslân verteld dat de nieuwgeborenen (poppen) onder dit soort grote zwerfkeien vandaan kwamen. Tijdens een van de ijstijden is deze steen hier terecht gekomen.